

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

MINISTERSTVO ŠKOLSTVÍ,
MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY

OP Vzdělávání
pro konkurenceschopnost

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Šablona č. VII, sada č. 2	
Vzdělávací oblast	Český jazyk a literatura
Vzdělávací obor	Literární výchova
Tematický okruh	Dramatizace příběhů severské mytologie
Téma	Severská balada - Havran
Ročník	4.
Anotace	Tento překlad severské básně umožňuje svým pojetím uchopení základů poezie tvorby s tematikou severské mytologie. Svým zpracováním je vhodný pro práci s recitací.
Očekávaný výstup a klíčové kompetence	Žák je schopen zřetelně recitovat. Žák je schopen orientace v textu. Žák je schopen reprodukovat obsah textu a dále s ním pracovat.
Klíčová slova	Báseň, severská poezie
Druh učebního materiálu	Báseň
Autor/vytvořeno	Bc. Kristian Ostřížek / září 2012

Metodika:

Práce s tímto textem se přímo vztahuje k tématu severské mytologie, probírané ve čtvrté třídě. Cílem je naučit žáky přednesu, orientaci v textu, uchopení a pochopení jeho obsahu.

Je možné rozdělit ve třídě role, ať již po jednotlivcích, či po skupinách a nechat tyto recitovat příslušné pasáže. V refrénu je možné se střídat podle předem daného pořadí a cvičit tak pozornost.

Pro jednotlivé role je možné barevné vyznačení v textu.

S textem je možné pracovat i jako s pomůckou, prohlubující schopnost orientace v textu – vhodnými otázkami se ptát na jednotlivé fragmenty a jejich souvislosti.

V neposlední řadě je možné text dramatizovat, ať již na elementární úrovni či ve formě skutečného divadelního představení.

Havran

Mladička Elver s družinou
jede na vranících,
spatří havrana černého
vysoko v oblacích.

–Pozdě večer létají havrani–

"Sleť dolů, černý havrane,
se mnou si promluvit.
Já ráda bych ti chtěla
své starosti vyjevit.

Můj otec mi v synu královském
mladého vybral ženicha,
však daleko do cizích zemí
ho poslala moje macecha.

Daleko do cizích zemí
ho macecha poslala,
chce, bych bratra jejího
za muže pojala."

"Pověz, mladička Elvero,
jakou dostanu odměnu,
když k snoubenci tě odnesu
a on tě pojme za ženu?"

"Zlata ti dám, co budeš chtít,
když zbavíš mě mého trápení,
když zaneš mě k mému snoubenci
a on se se mnou ožení."

"Poslyš, mladička Elvero:
mně větší odměnu musíš dát.
Prvního synka, jež s ním budeš mít,
musíš mně darovat."

Vzala havrana za drápy
bílýma rukama
a slíbila mu na svou čest,
že prvního mu synka dá.

Uchopil havran Elveru,
na hřbet ji posadil
a letěl s ní v daleké země
přes moře mnoho mil.

Když pevninu měli pod sebou,
v dálce viděli hrad:
"Zde bydlí, Elvero, ženich tvůj,
on bude tě mít vždycky rád."

Z dubové brány vyšel panoš
se zlatým pohárem:
"Mladička nevěsto Elvero,
buď vítána v naši zem!"

"Díky ti, černý havrane,
pozdravuj rodnou mou zem.
Až uběhne jeden krátký rok,
přilet' zas přes moře sem."

Havran odletěl v rodnou zem
daleko přes moře.
Sotva uplynul jeden rok,
vrátil se k Elvěře.

Havran se vrátil k Elvěře,
na cimbuří se posadil:
"Poslyš, mladička Elvero,
ze štěstí tvého chci svůj díl."

"Zde je mé malé děťátko,
v bělostných plénkách spí,
odneseš-li ho, havrane,
nikdy ho matka nespatri."

Havran rozklovl synku hrud',
krev z jeho srdce pil.
Tu proměnil se v rytíře,
nejkrásnějšího, jaký kdy žil.

–Pozdě večer létají havrani–

Překlad: Jan Erazim Vocel